

Turó dels Rossos

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Turó dels Rossos
Alçada: 595

Coordenades:

Latitud: 41.6146
Longitud: 2.03617
UTM Est (X): 419698
UTM Nord (Y): 4607436

Classificació

Número de fitxa 08120 - 404
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo

Notes de conservació: En els murs de pedra seca de la Feixa Llarga de Can Torres, s'observa algun esbaldregat provocat per la caiguda d'un arbre. D'altres són provocats per la circulació continuada de bicicletes tot terreny o d'excursionistes que per comptes de voltar-les s'hi enfilen fins a provocar un esllavissament.

Protecció Legal

Tipus de protecció: BPU

Observacions protecció: Tipologia A de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 23 del Catàleg de Béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).v

Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00

Accés Fàcil

Ús actual: Altres

Titularitat Privada

Titular: Diversos propietaris

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

El turó dels Rossos està situat al sud-est del municipi de Matadepera, en el vessant hidrogràfic esquerra del torrent de Can Solà del Racó. Els seus dos cims, de 607'8 m i de 606'6 metres respectivament fan de partió amb el municipi de Castellar del Vallès pel vessant de llevant.

Al nord, el delimita el torrent de Mascarons amb varies torrenteres que s'originen en els vessants del Collet dels Forns. El torrent de Mascarons desaigua pel vessant esquerre al torrent de Can Solà del Racó que neix a Sant Llorenç, en les fondalades del Morral de la Codoleda, el Mas Pas de la Castellassa i els Plecs del llibre. Pel vessant sud, el nodreixen el torrent de la Feixa Llarga de Can Torres amb varies torrenteres originades al capdamunt del collet del Mont-rodon. Més endavant, se li afegeix la torrentera de la Guixera, per dessota mateix del camí del Girbau (abans de la pedrera), a la fondalada dels forns de calç del Ton i del Corcola desaiguant pel vessant esquerre el Torrent de Can Solà del Racó. Aquest transcorre el municipi de nord a sud u després de Can Vinyers, entra a Terrassa, on en el seu primer tram se'l coneix amb el nom de Torrent dels Abeuradors.

Pel turó hi transcorre el camí del Girbau (anomenat també del Girabau), que va resseguint la part inferior més planera i abans d'arribar al torrent de Mascarons, s'enfila fins arribar al Collet dels Forns (conegut també pel Collet de la Bassa). Des d'aquest punt surten varies pistes; a mà esquerra cap a Can Torres, la del mig, cap el Girbau, a Castellar del Vallès, i cap a la dreta, en direcció al Mont-rodon des del qual es pot baixar en direcció a la Font del Corraló i també trencar pel camí que mena cap a Castellar del Vallès.

Juntament amb els turons del Pujol, Calderols, les Roques Blanques i el Mont-rodon, tots ells en el municipi de Matadepera són els que tenen la més alta concentració de pedra calcària, apte per a la fabricació de calç. En són exemple els topònims, Roques Blanques o la Guixera originats per la gran quantitat d'aquest tipus de roca. Forment part dels vessants inferiors de la unitat paisatgística de Sant Llorenç del Munt. El paisatge natural està format per alzinar mediterrani i alzinar amb marfull amb alguns roures però la intervenció de l'home ha originat profunds canvis. En aquesta zona, s'observa perfectament aquesta transformació.

L'aprofitament forestal i la transformació del paisatge en aquest indret queda palès tant a la part de llevant del turó, amb l'extracció de calcita i com per les feixes de conreu abandonades a la zona coneguda com a Feixa Llarga de Can Torres.

Alguns dels trams de la torrentera que permet accedir a les feixes i a les barraques de vinya estan perfectament murats. En un pla del torrent, s'hi observa fins i tot un bassal artificial que permetia tenir aigua a proximitat.

S'hi localitzen marges de pedra seca realitzades per margers professionals. Les pedres, en alguns casos monolítiques, estan perfectament encaixades. Així com en d'altres indrets del municipi els marges són el resultat de despedregar el tros, en aquest sector, el paredat, tot i que majoritàriament irregular, s'observen signes evidents de retocs per aconseguir una superfície del marge prou regular.

En general, els murs estan atalussats i, presenten un bon assentament de manera que ofereixen més resistència al terreny que contenen. Les alçades oscil·len entre els dos mestres i el metre d'alçada per llargàries de més de quaranta metres. El gruix dels murs oscil·la entre els 0'80 i 1 metre amb el reble format per pedres petites. Aquest fet ha permès afavorir el drenatge i evitar el seu enfonsament. El coronament general dels marges consisteix en una filada superior formada per un seguit de pedres més planeres, rectangulars, disposades a plec de llibre o sobre elevat.

En els caps de mur, s'hi observen rampes empedrades perfectament executades. En aquesta zona és on es localitza una barraca de pedra seca circular i una segona construcció més que amb funcions de barraca, per endreçar les eines i eventualment com a recer en cas de mal temps.

La transformació del paisatge en aquest indret també ha estat provocada per una activitat de caire pre-industrial relacionada amb l'elaboració de calç amb diversos forns i pedreres d'extracció manual que després de la seva restauració són visitables.

El camí del Girbau i la zona dels forns de calç són indrets molt freqüentats pels veïns i excursionistes però també per les motocicletes de motocròs. L'impacte ambiental hi és present i és difícil observar algun tipus de fauna durant les hores diürnes, tret d'algun pit roig, merla o mallerenga. La seva preservació és fonamental per evitar una fragmentació a nivell físic i funcional del territori Costa del Tet – Turó dels Rossos – Mont-rodon. Tres pilars fonamentals de l'espai Parc Natural que com a corredor biològic permetrien salvar un gran nombre d'hàbitats que d'altra manera serien infranquejables per a moltes espècies.

Observacions:

Una part de la pista que puja des del torrent de Mascarons al Collet dels Forns està cimentada. El topònim guixera, situat al vessat meridional del turó, sorprèn un xic quan es veu la tipologia de pedra que hi ha en aquest sector, que és la roca calcita, mentre que el guix s'obté de la deshidratació total o parcial de la pedra tosca. Una guixera seria un terreny d'on s'extreu el guix.

L'any 2006 varis especialistes realitzen un anàlisi de l'evolució del paisatge Costat del Tet-Mont rodon per impulsar la seva preservació de la pressió urbanística.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Volum IV. Catàleg de Béns.

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Volum V. Informe ambiental.

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Volum VI. Memòria ambiental.

BADIA, Anna; OTERO, Iago; MANEJA, Roser; ESTANY, Gemma; BOADA, Martí (2008). Canvi global i paisatge a la Costa del Tet-Mont-rodon (Matadepera, Vallès Occidental). Analitzar el passat per planificar el futur (1956-2006). Documents d'Anàlisi Geogràfica, 52. Pp. 31-48. Bellaterra. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia.

COMASÒLIVAS, Joan (2017). Elements patrimonials de Can Solà del Racó, dins XXXVIII Ronda Vallesana. Matadepera, pp. 60-63. 8 d'octubre de 2017. Sabadell. Unió Excursionista de Sabadell.

COMASÒLIVAS, Joan (2004). Les darreres vinyes del terme de Matadepera o allò que el "progrés" se'n ha endut, dins XXV Ronda Vallesana. Matadepera. 24 d'octubre de 2004. Sabadell. Unió Excursionista de Sabadell.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

OTERO, I. (2005). Història ambiental: marc conceptual i aplicació a Matadepera (segles XVIII-XX). Terme, 20, p. 61-81. Centre d'Estudis Històrics de Terrassa i Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

Enllaços d'interès:

<https://www.matadepera.cat/actualitat/noticies/es-presenta-lestudi-sobre-la-cos...>

